

Suled

9

9. Metsis

Silinderjad
l = 50-60 mm
Ø 20 mm

10. Teder

Pruunikas-
kollased
l = 10-25 mm
Ø 10 mm

10

11. Laanepüü

Silinderjad;
ühest otsast
valged
l = 10-25 mm
Ø 6 mm

11

Laul

ELFi talgute metsise aasta 2021

Metsis ehk mõtus (*Tetrao urogallus*) on Euroopa suurim kanaline. Sugupooled erinevad teineteisest suuruselt ja sulestiku värvuselt. Metsisekuke laul koosneb naksutamistest, sillerdamisest, nn plumpsuga pealöögist ja ihumisest. Väheneva arvukusega, Eestis vaid mandriosas lokaalselt levinud harva haudelinnu arvukuseks hinnatakse 2017. aasta seisuga 1300-1600 kukke. Eestis on arvatud II kaitsekategooriasse ja punase nimestiku ohualtite liikide kategooriasse. Mängupaigana eelistab metsis 80-130-aastase puistuga siirdesoo männikuid ning mänguaktiivsus on suurim aprilli keskel. Üheks olulisemaks ohuteguriks on elupaikade hävimine ja killustumine, mida põhjustab eelkõige metsade majandamine lageraietega ning kuivendussüsteemide rajamine.

* * *

ELF on pühendanud oma 2021. aasta talguhooaja metsisele. Toimuvad loengud ja retked ning korraldatakse seiretalguid. Tutvutakse ka tedre (*Lyrurus tetrix*) ja laanepüüga (*Tetrastes bonasia*). Uuri lähemalt www.talgud.ee.

Väljaandja: SA Eestimaa Looduse Fond, 2021.
Toetaja: SA Keskkonnainvesteeringute Keskus.
Fotod: **Arne Ader** (metsised kaanel, 1-6, 8-10),
Triin Leetmaa (7, 11). Tekst: MTÜ Eesti Ornitoloogiaühing, www.eoy.ee/metsis.

Metsa- kanaliste määramine

KESKKONNAINVESTEERINGUTE KESKUS

E L F

1

2

1. Metsis ♂

Hane suurune
Must/tumehall

Tiivad pealt tumepruunid
Saba pikk, ümardunud
Suure robinaga lendu

2. Teder ♂

Varese suurune
Must; metalliline läige

Tiival valge vööt
Saba lüürakuj., alt valge
Mööduka robinaga lendu

3

3. Laanepüü tunnused ♂ ♀ (fotol ♂)

Haki suurune; pruun, alapool valge
Roostjad/mustad laigud
♂ Must kurgulaik (♀ puudub)
Saba hall, must-valge tipuvööt
Vurinaga lendu

4

4. Metsis ♀

Kollakaspruun; mustade
vöötidega; punapruun rind;
õlasulgedel valgetest tähnidest vööt

5. Teder ♀

Hallikaspruun; mustade vöötidega
(ka kurgualune ja rind);
tiival kitsas valge vööt;
saba sirgelõikeline

5

6. Metsise munad

Helepruunid
Tumepruunid täpid ja laigukesed
5-10 tk: l = 54-55, Ø 40-43 mm
Pesalohk maas, varjus, tihti vooder.-ta

7. Tedre munad

Helepruunikas-kollased
Pruunid täpid ja tähnid
6-10 tk: l = 47-49, Ø 34-35 mm
Pesalohk maas, varjus, suuresti
vooderdamata

8. Laanepüü munad

Roostevärvilised; pruunikad
täpid, üksikud punapruunid laigud
8-12 tk: l = 38-42, Ø 28-30 mm
Lohk maas, varjatud, vähese vood.-ga

6

7

8

